

KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA

TATACARA PEMBERSIHAN DAN DISINFEKSI DI TEMPAT AWAM

Pengenalan

Dokumen ini merupakan garis panduan yang disediakan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia dalam membantu pihak berkuasa tempatan (PBT) dan pembekal perkhidmatan persendirian untuk menjalankan aktiviti pembersihan dan disinfeksi di persekitaran yang terdedah kepada kes positif COVID-19.

Objektif

Tujuan garis panduan ini adalah untuk memberi panduan mengenai tatacara melakukan pembersihan dan disinfeksi di tempat awam.

A. DEFINISI

1. Pembersihan

Pembersihan adalah proses membuang segala kekotoran yang terdapat pada permukaan yang hendak dilakukan disinfeksi.

2. Disinfeksi

Disinfeksi adalah proses membasmi kuman daripada permukaan yang berpotensi tercemar.

3. Tempat Awam

Tempat awam meliputi tempat ibadat, pusat komuniti, pasar awam, stesen pengangkutan awam, taman rekreasi, taman permainan dan tempat kegunaan awam lain termasuk semua laluan orang awam iaitu dari bahu jalan termasuk perabot jalan (*road furniture* contoh perhentian bas) sehingga ke laluan siar kaki hingga ke dinding luar premis.

4. Anggota pelaksana

Anggota yang melaksanakan proses pembersihan dan disinfeksi hendaklah:

- a. Bukan dari kumpulan Person Under Investigation (PUI)
- b. Tidak mempunyai sejarah kontak rapat dengan pesakit yang disahkan COVID-19
- c. Tidak mengalami gejala COVID-19

B. PROSEDUR PEMBERSIHAN DAN DISINFEKSI

1. Proses sebelum pembersihan dan disinfeksi:

- a. Sediakan peralatan pembersihan dan disinfeksi (Jadual 1) dan bahan disinfeksi (Jadual 2) mengikut kesesuaian sebelum aktiviti dijalankan.
- b. Sediakan *personal protective equipment* (PPE) yang bersesuaian berdasarkan **targeted area** samada dalam atau luar bangunan. Senarai PPE adalah seperti di Jadual 3.
- c. Pakai penutup hidung dan mulut serta sarung tangan apabila menyediakan bahan disinfeksi.
- d. Elakkan sentuhan bahan disinfeksi dengan mata dan kulit sepanjang aktiviti dijalankan.

Jadual 1. Senarai Peralatan Pembersihan dan Disinfeksi

Dalam Bangunan	Luar Bangunan
Bekas semburan (<i>spray can</i>)	<i>Mist blower</i>
Kain lap	<i>Portable Jetter</i>
Mop	<i>High Pressure Portable Jetter (5500L)</i>
Air	<i>Portable Jetter (3000L)</i>
Sabun	Tailgate/Triton

Jadual 2. Senarai Bahan Disinfeksi dan Cara Penyediaan

No.	Kepekatan Sodium Hypochlorite sebelum dibancuh	Kepekatan Bahan Disinfeksi yang dikehendaki	Nisbah (Bahan peluntur : Air Paip)	Aplikasi
1.	5 %	0.1 %	1 : 49	Untuk kegunaan di persekitaran dalam bangunan
	5 %	0.5 %	1 : 9	Untuk kegunaan di persekitaran luar bangunan
2.	Ethanol (70%)	Ethanol (70%)	TIADA	Untuk kegunaan di persekitaran dalam bangunan

Nisbah [bahan peluntur / air paip] bagi mencapai kepekatan bahan disinfeksi yang dikehendaki berubah mengikut kepekatan sodium hypochlorite sebelum dibancuh. Pengguna diminta untuk membaca label kepekatan bahan peluntur yang digunakan.

Jadual 3. Senarai *Personal Protective Equipment (PPE)*

No.	<i>PPE</i>
1.	Sarung tangan getah (pakai buang)
2.	Penutup hidung dan mulut <ul style="list-style-type: none"> - 3 ply mask untuk kegunaan dalam bangunan - Chemical respirator untuk pembancuhan dan semburan
3.	Apron plastik
4.	Kasut Boot Getah
5.	<i>Goggle atau face shield</i>
6.	<i>Long-sleeved gowns</i>

2. Proses semasa pembersihan dan disinfeksi

- a. Basuh tangan dengan air dan sabun sebelum pembersihan dan disinfeksi dijalankan.
- b. Pakai PPE yang bersesuaian sebelum memulakan proses pembersihan dan disinfeksi
- c. Bersihkan permukaan yang hendak disinfeksi terlebih dahulu.
- d. Lakukan disinfeksi mengikut kesesuaian tempat seperti berikut:

(i) Kaedah disinfeksi kawasan di tempat awam (dalam bangunan).

- Pastikan kawasan yang hendak disinfeksi ditutup kepada orang awam.
- Buka tingkap untuk pengudaraan.
- Lap semua permukaan terutamanya permukaan yang **sering disentuh** seperti butang lif, rel pemegang tangan, tombol pintu, kerusi, meja, suis lampu dan kipas, papan kekunci komputer, dan permukaan tandas duduk menggunakan bahan disinfeksi. Permukaan ini hendaklah dipastikan kering selepas disinfeksi.
- Semua permukaan lantai dan dinding (ke paras ketinggian yang boleh dicapai oleh tangan) disembur larutan disinfeksi.
- Lap permukaan barangan elektrik menggunakan kain lap yang mengandungi larutan disinfeksi.
- Mop lantai menggunakan larutan disinfeksi.
- Sembur lantai karpet menggunakan larutan disinfeksi.
- Kawasan yang disinfeksi tidak boleh digunakan sehingga hari berikutnya.

ii. Kaedah disinfeksi kawasan di tempat awam (luar bangunan)

- Pastikan kawasan yang hendak disinfeksi ditutup kepada orang awam.
- Pastikan tiada orang awam atau haiwan berada di sekitar zon *nozzle* dihalakan.
- Kekalkan jarak 1 meter antara pekerja dan elakkan dari berkumpul setempat.
- Elakkan semburan yang terlalu kuat.
- Halakan semburan di *targeted area* yang kerap disentuh oleh orang awam seperti pintu, tempat duduk awam, rel pemegang tangan, dinding premis (ke paras ketinggian yang boleh dicapai oleh tangan) serta meliputi semua bahagian permukaan kemudahan awam yang berpotensi tercemar atau mempunyai kontak dengan pesakit.
- Sekiranya kenderaan digunakan, pastikan kenderaan bergerak kurang dari 20km/j.
- Pastikan tiada bilasan dengan air selepas semburan disinfeksi untuk memberi masa kepada bahan tersebut berkesan.
- Kerja-kerja disinfeksi perlu dihentikan ketika hari hujan kerana ia akan menghilangkan keberkesanan bahan.

3. Proses selepas pembersihan dan disinfeksi

- a. Semua peralatan perlindungan diri pakai buang perlu dibuka dan dibuang ke dalam beg sampah serta diikat dengan rapi dan di buang ke tong sampah yang bertutup.
- b. Pastikan tangan dibasuh dengan sabun dan air selepas semua peralatan perlindungan diri dibuka.
- c. Peralatan yang boleh diguna semula semasa pembersihan dan disinfeksi perlu dicuci selepas operasi.
- d. Semua peralatan disimpan di depoh, stor atau di tempat-tempat yang disediakan selepas operasi.
- e. Sisa tong bahan kimia perlu disimpan dan dilupuskan mengikut kaedah pelupusan yang bersesuaian.
- f. Sebarang gejala yang dialami oleh anggota yang melaksanakan aktiviti pembersihan dan disinfeksi hendaklah dilaporkan kepada penyelia untuk tindakan selanjutnya.